

Samenvatting onderzoek vmbo Carrousel

In opdracht van Calbris heeft expertisecentrum CINOP in het schooljaar 2007-2008 onderzoek gedaan naar de praktijk en effectiviteit van vmbo Carrousel. Het onderzoek richtte zich op drie thema's: de geschiktheid, effectiviteit en werkbaarheid van vmbo Carrousel.

Het onderzoek

Vier verschillende groepen hebben deelgenomen aan het onderzoek: leerlingen, docenten, begeleiders en regionale projectleiders. In de voor- en nameting zijn er van 557 leerlingen gegevens verzameld. In totaal zijn er 175 bezoeken geëvalueerd door docenten en 302 bezoeken door leerbedrijven. De onderzoeksgegevens zijn afkomstig van tien verschillende Zorg & Welzijn Carrousel's verspreid over Nederland.

Onderzoeksvragen

Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van de volgende onderzoeksvragen:

- * Geschiktheid: Sluit vmbo Carrousel aan bij en houdt het rekening met de beroepskeuze-processen van vmbo-leerlingen?
- * Effectiviteit: Welk effect heeft vmbo Carrousel op het beroepskeuzeproces van vmbo-ers in de sector Zorg & Welzijn?
- * Werkbaarheid: Zijn leerlingen, docenten en begeleiders tevreden over vmbo Carrousel? En is vmbo Carrousel een betere (efficiëntere) aanpak van loopbaanoriëntatie en begeleiding dan snuffelstages?

Belangrijkste resultaten

De belangrijkste onderzoeksresultaten over de geschiktheid, effectiviteit en werkbaarheid van vmbo Carrousel zijn:

Geschiktheid:

De vraag of vmbo Carrousel een geschikte aanpak is voor derdejaars in de sector Zorg & Welzijn van het vmbo hangt mede af van de loopbaanontwikkeling van die leerlingen.

Het onderzoek laat zien dat zeer weinig leerlingen zelf praktijkervaring opdoen in de werkvelden van de sectoren Zorg, Welzijn en Sport. De kennis van de werkvelden is bij veel leerlingen beperkt of deels onjuist en relatief veel leerlingen twijfelen nog over hun keuze of weten nog niet wat ze willen worden. Een aanpak zoals vmbo Carrousel kan leerlingen helpen hun beeldvorming van de beroepspraktijk te verbeteren, als ze dat zelfstandig niet lukt. Op dit punt sluit de aanpak van vmbo Carrousel aan bij de loopbaanontwikkeling van de leerlingen.

Gezien haar opzet moet vmbo Carrousel geplaatst worden in een oriënterende fase waarin leerlingen de sectoren Zorg, Welzijn en Sport beter gaan verkennen. Deze aanpak lijkt geschikt voor leerlingen die belangstelling hebben voor (een van) die sectoren, maar nog geen duidelijke invulling hebben van het soort werk of het werkveld. Voor leerlingen die al een duidelijke beroepsinteresse hebben en deze zelf goed kunnen onderbouwen is die oriënterende fase minder of niet geschikt. Voor hen zou een verdiepende stage zinvoller zijn en/of een oriëntatie op de alternatieven binnen hun interesseveld. Op dit punt sluit de aanpak van vmbo Carrousel niet optimaal aan bij de loopbaanontwikkeling van alle leerlingen.

In het kader van geschiktheid kwam in het onderzoek tevens naar voren dat de werkboeken van vmbo Carrousel en het gebruik ervan herzien moeten worden. In de boeken moet meer aandacht besteed worden aan het herkennen en structureren van informatie over werkvelden en eigen interesses.

Effectiviteit:

Geconcludeerd kan worden dat deelname aan vmbo Carrousel bij ruim 60% van de leerlingen bijgedragen heeft aan hun loopbaanontwikkeling. Vóór deelname aan vmbo Carrousel is 25% zeker van zijn/haar beroepskeuze, daarna is dit 36%. Hieronder zitten diverse patronen van verschuivingen, waarbij het effect van vmbo Carrousel het grootst is bij de twijfelaars. De effectiviteit wordt vergroot naarmate de bezoek-programma's beter zijn opgezet en het aantal bezoeken groter is. Gemiddeld genomen is de interesse in de sectoren Zorg, Welzijn en Sport ongeveer gelijk gebleven, maar dat wil niet zeggen dat bij individuele leerlingen de beroepsinteresse ook hetzelfde is gebleven. Zo is bijvoorbeeld van de leerlingen die aanvankelijk alleen interesse hadden in werk in de Zorg, Welzijn en Sport-sectoren een kwart van mening veranderd. Zij hebben na vmbo Carrousel ook interesse in werk uit andere sectoren of zijn hun interesse voor werk in Zorg, Welzijn en Sport helemaal verloren. Kortom: deelname aan vmbo Carrousel brengt een bewustwordingsproces op gang.

Er is een verbetering te zien in de kennis over de zorgsector en de welzijnssector. Veel leerlingen overschatten in eerste instantie echter hun kennis van een bepaalde sector, of hebben een verkeerd beeld van een sector, ondanks de sectororiëntatie in het tweede studiejaar. Er mag aangenomen worden dat bij een goede implementatie van vmbo Carrousel deze onjuiste beeldvorming rechtgezet kan worden.

Werkbaarheid:

Leerlingen, docenten en begeleiders hebben vmbo Carrousel redelijk tot zeer positief beoordeeld: leerlingen geven vmbo Carrousel een ruime voldoende en de meeste docenten en begeleiders zien vmbo Carrousel als een geschikte methode om de loopbaanontwikkeling van leerlingen te stimuleren.

Een deel van de begeleiders is van mening dat vmbo Carrousel effectiever is in de oriëntatie-fase van een leerling. Als leerlingen zich al redelijk zeker voelen van hun beroepsinteresse zijn snuffelstages effectiever, omdat snuffelstages meer mogelijkheden tot verdieping bieden. Vmbo Carrousel is wel een geschikte voorbereiding op dat soort verdiepende stages.

Aanbevelingen

De komende periode gaat Calibris aan de slag met de uitkomsten van het onderzoek en de aanbevelingen die in het rapport worden gedaan.

Het volledige rapport ontvangen?

Heeft u vragen over het volledige rapport en/of wilt u dit ontvangen? Neem dan contact op met Annemarie Meijer. E-mail: a.meijer@calibris.nl of 030 7501 118